

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1147305/12

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יעקב זמיר, הרב אברהם שינדלר, הרב מימון נהרי

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד ענבר לב)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד טל וינגסט)

הנדון: אי-איזונה המלא של פנסיה כשבשל פערי גיל גדולים צפוי צד אחד ליהנות מהפנסיה של משנהו שנים רבות טרם שיהנה משנהו מזו שלו

פסק דין

לפנינו ערעור האישה (להלן: המערערת) על פסק דינו של בית הדין האזורי נתניה מיום ו' בתשרי תשפ"ב (12.9.2021) אשר קבע כי לא תקבל את חלקה בתשלומי הפנסיה ששולמו לאיש (להלן: המשיב) וכפי שנקבע במסקנתו:

לאור האמור יש לקבל את מרבית תביעת האישה ולבטל את מרבית פסק הדין הנ"ל. אך מכל מקום יש להתחשב בסעיפים הנותרים כנ"ל וכן בכל זאת בתרומה הנוספת של האיש לרכישת הבית.

בתרגום למעשה, הנה הדוח קובע כי על האיש לשלם לאישה סכום של כשבעים אלף ש"ח בהעברה מיידית לצורכי איזון, ובנוסף חלק חודשי בפנסיה בסך כשלושת אלפים ושלו מאות ש"ח לחודש. האישה טוענת כי החל מיום הדוח (מאי 15) ועד היום נצבר חוב בסך של כמאתיים ותשעים אלף ש"ח כולל ריבית והצמדה.

באת כוח האישה מבקשת להוסיף ריביות והצמדה לכל חלקי החוב. בית הדין מבהיר כי באופן עקרוני אינו פוסק ריביות והצמדה ובמיוחד בתיק דנן בו סיבת אי-התשלום על ידי האיש מקורה בפסיקת בית הדין בהרכב הקודם ובתום-לב.

לאור האמור, יש לפסוק כי מהיום ואילך ישלם האיש את חלקו בפנסיה בהתאם לחוק יחסי ממון ובהתאם לדוח האקטואר. כמו כן ישלם את הסכום הנזיל בסך של כשבעים אלף ש"ח הנקוב בדוח.

ברם, לגבי החוב שנצבר עד היום, בהתחשב בתרומת האיש וטענותיו, ובהתחשב בצורך בצדק כלכלי כתוצאה מהוצאות האיש עד היום, לרבות תשלום מזונות ילדים, שכר דירה ופגיעה בהכנסותיו בגלל הקורונה וכן מכך שהוא כבר מקבל פנסיה שממנה הוא מפריש לאישה – לעומת גיל הפרישה המרוחק של האישה, ולאור האמור בסעיפים 5–6 לפסק הדין הקודם, בית הדין קובע שהוא פטור מחובות אלו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאור פסק דין זה, מתייחר הצורך בדיון הכתובה, שכן סך הכספים שמקבלת האישה כתוצאה מאיזון המשאבים סכום העולה על חוב הכתובה הנקוב – מאה ושמונים אלף ש"ח.

לאחר שבית הדין שמע את הצדדים ובאי וכחם באורך רוח ועיין בחומר הרב שבתיקים – תיקי בית הדין האזורי ובית הדין הגדול – לפנינו עומדת למעשה השאלה אם יכול בית הדין לשנות את איזון המשאבים ממצב של מחצה על מחצה בהתאם לסעיף 8(2) בהביאו בחשבון את הנתון כי אחד מהצדדים יצא לפנסיה מוקדמת, בעוד האחר ממשיך בעבודתו, וכך תגמולי הפנסיה שלו יתחילו להתקבל רק עוד שנים רבות.

תקציר העובדות הרלוונטיות למתן הכרעתנו

1. הצדדים נישאו בשנת 2000, הפרש הגילאים בין הצדדים הוא כשבע-עשרה שנה וכיום המערערת בת ארבעים ושלוש שנים ואילו המשיב כבן שישים.
2. לצדדים שלושה ילדים משותפים.
3. הצדדים התגרשו בשנת 2015.
4. מועד הקרע בין הצדדים נקבע לח' באייר התשע"ה (27.4.15).
5. האישה פרש לפנסיה בשנת 2012 בגיל חמישים ומאז עוסק כעורך דין בתחום הפלילי.
6. בפסק דינו מיום י"ג באדר א' התשע"ט (18.2.19) קבע בית הדין האזורי כי כל צד יישאר בזכויותיו ונכסיו וזאת על פי סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון. בית הדין נימק החלטה זו בהבדל הגדול בגילאי הצדדים, שבשלו תזכה האישה בפועל בפנסיה של האישה למשך תקופה ארוכה ומנגד, בהתאם לגילו, האישה יזכה בפנסיה של האישה לתקופת זמן קצרה. בנוסף קבע בית הדין כי האישה היוון חלק מהפנסיה שלו ובכספים אלו רכשו הצדדים את הדירה ב[צ'] שתחלק ביניהם בשווה, ולפי זה נמצא כי האישה קיבלה כבר חלק מהפנסיה של האישה.
7. על כך הוגש ערעור לפנינו, ובית הדין קבע כי יש להחזיר את התיק לבית הדין האזורי לבחינה מחודשת של העובדות ובדגש על השאלה אם אמנם הושקעו כספי ההיוון בדירה.
8. בית הדין קמא בחן את תנועות הכספים והגיע למסקנה כי אי אפשר להוכיח כי כספי ההיוון הועברו לרכישת הדירה.
9. מאחר שכן שינה בית הדין את החלטתו ופסק כי זכויות הצדדים יתחלקו ביניהם, אולם מאחר שבכל אופן מדובר בהפרש גילאים ניכר הרי שהסדר זה של חלוקת הכספים יחול רק מעכשיו ואילך ולא בצורה רטרואקטיבית.
10. על החלטה זו הגישה האישה ערעור בטענה כי הפרש הגילאים אינו כה משמעותי, וכן בטענה כי הפרשי ההשתכרות אינם משמעותיים מאחר שפרישת האישה הייתה כדי לעסוק במקצוע עריכת הדין שממנו, לדבריה, יש לו הכנסות ניכרות.
11. הצדדים הופיעו לפנינו, הוצעה הצעת פשרה שהאיש סירב לה, ונותר לפנינו מתן הכרעה בערעור.

הכרעת בית הדין

לאחר העיון בתיק נראה לדחות את הערעור.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ולהלן נימוקנו:

כאמור, עיקר השאלה העומדת לפנינו הוא אם יכול היה בית הדין לעשות שימוש בסעיף 8(2) כדי להורות על חלוקה שאינה שוויונית, בהתבסס על העובדות שבתיק זה. ודומה שהתשובה לכך היא חיובית, ויודגש כי ערכאת הערעור אינה דנה מחדש בתיק אלא רק בוחנת אם החלטת בית הדין האזורי היא סבירה ובמסגרת שיקול דעת המתאפשר על פי חוק.

ובכן, ככלל הבדלי גיל אינם סיבה לחלק בצורה שונה את תקבולי הפנסיה, באותה מידה שאם הפנסיה של אחד הצדדים גבוהה יותר משל השני אין צורך לעשות שינוי בחלוקת המשאבים מחמת כן, ובמילים אחרות: העובדה כי צד אחד מרוויח יותר מהשני במסגרת איזון המשאבים אינה סיבה לשנות את ברירת המחל של החוק.

אומנם במקרה שלפנינו מצאנו מקום לדחות את הערעור בהתבסס על מספר טעמים מצטברים כדלהלן:

א. מדובר בטווח שנים גדול במיוחד, שכן אם המערערת תתחיל לקבל את חלקה בפנסיה של המשיב מיידית [כעת: רטרואקטיבית] משנת 2015, ואילו מנגד המשיב יקבל את חלקו בפנסיה של המערערת לפחות כחמש-עשרה שנה לאחר מכן [אם תפרוש פרישה מוקדמת, בגיל דומה] – ואם המערערת תמשיך לעבוד עד גיל הפרישה אזי המערער יקבל את חלקו בפנסיה של המערערת רק לאחר זמן כמעט כפול – לאחר כשתיים-עשרה שנה נוספות, ובהגיעו של המשיב לגיל גבורות. הדבר אינו הוגן ובית הדין קמא התחשב בעובדה זו.

ב. מתוך החומר שבתיק עולה בהחלט כי המערערת אף אינה מתכוונת לפרוש לפנסיה בגיל המוקדם [כאישה] אלא להמשיך ולעבוד עד גיל הפרישה הרשמי, ועובדה זו מוספיה עוד לאי-השוויון שבין הצדדים.

ג. למרות קביעת בית הדין קמא כי אי אפשר להוכיח שכלל כספי ההיוון נכנסו לדירה מכל מקום יש להניח כי מקצת כספי ההיוון מצאו את דרכם לדירה המשותפת.

ד. החלטתו של בית הדין האזורי אינה החלטה כי זכויות הפנסיה יישארו על שמו של בעליהן, כפי שהחליט בעבר, אלא החלטה לאזן בין השיקולים השונים, כאשר בפועל מדובר בצמצום של כשש שנים מתוך כחמש-עשרה שנה במקרה שאף האישה תפרוש מוקדם, ומתוך כעשרים ושבע שנה [לפחות] במקרה שהאישה תמשיך לעבוד עד גיל הפרישה.

לסיכום: שיקולי בית הדין קמא נראים שקולים והוגנים ואין עילה וסמכות להתערב בשיקוליו – ראה תקנה קל"ה לתקנות הדיון.

מסקנות והוראות

לאור האמור פוסק בית הדין:

א. הערעור נדחה בהיעדר עילה מוצדקת להתערב בשיקוליו של בית הדין קמא.

ב. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתן ביום י"ב בניסן התשפ"ב (13.4.2022).

הרב מימון נהרי

הרב אברהם שינדלר

הרב יעקב זמיר

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה